

Notat

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**
Landbrugsstyrelsen

J.nr. 21-1121-000001
Ref. MALBOO
Den 26. august 2022

Høringsnotat

Lovforslag om lov om Fonden for Plantebaserede Fødevarer

Lovforslaget blev som udkast sendt i ekstern høring den 13. juni 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 28. juli 2022.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har modtaget høringssvar fra 3F, Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danske Advokater, Dansk Erhverv, DI Fødevarer, GTS-foreningen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug, Københavns Universitet Institut for Fødevarevidenskab, Landbrug & Fødevarer, Tænk tanken Frej, Plantebranchen, SEGES Innovation, Dansk Vegetarisk Forening, Forbrugerrådet Tænk og Økologisk Landsforening.

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Definitionen på plantebaserede fødevarer
2. Krav om økologiske projekter
3. Sammensætning af fondens bestyrelse
4. Kontrol
5. Sekretariatet
6. Fondens støttemuligheder
7. Evaluering af fonden
8. Fondens opbygning
9. Fondens strategi og formål
10. Klage
11. Etablering
12. Ikrafttræden
13. Ministeriets overvejelser
14. Økonomiske og administrative konsekvenser

I det følgende gennemgås hovedpunkter i høringssvarene. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Bemærkninger til udkastet:

1. Definitionen på plantebaserede fødevarer

DI Fødevarer bemærker, at det er positivt, at definitionen på plantebaserede fødevarer i lovforslaget omhandler alle planter, svampe mv., men at det er uklart, om ingredienser fremstillet

ved mikrobiel fermentering er omfattet af fondens formål, herunder mælkeprotein fremstillet ved præcisionsfermentering af en ikke-animalsk råvare.

Økologisk Landsforening bemærker, at plantebaserede fødevarer i grundlag og karakter selvfølgelig er plantebaserede, men at det i lovforslagets definition i § 1, stk. 3, bør overvejes, om tekniske hjælpestoffer og lignende, hvis anvendelse ikke skal listes på produktets næringsdeklaration, bør indgå i definitionen, selvom de tekniske hjælpestoffer er af animalsk oprindelse. Forslaget skyldes, at en for snæver definition utilsigtet kan begrænse fondens muligheder for at yde støtte til projekter. Plantebranchen bemærker ligeledes, at det skal være muligt at udvikle plantebaserede fødevarer med tekniske hjælpestoffer og lignende af animalsk oprindelse. Plantebranchen og Dansk Vegetarisk Forening mener ikke, at der bør gives støtte til f.eks. "hybrid-produkter" eller kampagner i retningen af "spis mindre kød". Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at der kan åbnes for muligheden for at anvende animalske hjælpestoffer, såfremt disse ikke indgår i det endelige produkt.

Københavns Universitet bemærker, at fermentering af plantebaserede fødevarer vil kunne bidrage med både smag og sundhed, og derfor bør mikroorganismer (gær og bakterier) også være omfattet af definitionen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at fondens formål er at bidrage til udviklingen af sektoren for plantebaserede fødevarer, og derfor skal fonden yde støtte til projekter om plantebaserede fødevarer. Projekter omhandlende blandingsprodukter, hvor der både indgår plantebaserede råvarer og animalske råvarer, vil potentielt kunne støttes af GUDP eller af landbrugets fonde.

Dog er det ministeriets opfattelse, at fermentering er omfattet af fondens formål, da dette vurderes at være både relevant for fonden, og inden for fondens formål med at udvikle sektoren for plantebaserede fødevarer.

2. Krav om økologiske projekter

DI Fødevarer bemærker, at det ikke i lovforslaget er klart defineret, hvad der forstås ved økologi. DI Fødevarer spørger, om der udelukkende er tale om eksisterende produktion, der i forvejen bærer Ø-mærket og lever op til EU's økologi-forordninger. I så fald bemærker DI Fødevarer, at mange nytænkende teknologier vil være begrænset i at få støtte fra fonden. For eksempel kan vertikalt landbrug ikke kaldes økologisk, da produktionen ikke foregår i landjord. Det er derfor et problem, at mere end halvdelen af fondens midler skal søges målrettet økologiske projekter, da det vil virke begrænsende på fondens formål. DI Fødevarer foreslår derfor, at fonden skal kunne vælge de bedste projekter, uanset om de er økologiske eller ikke.

Tænketanken Frej bemærker, at det er uklart, om der skal være elementer af økologi i halvdelen af fondens projekter, eller om projekterne alene kan angå økologi. Det skyldes, at mange projekter vil kunne gavne både økologiske og konventionelle grene. Derudover vil der være en del ingredienser, bl.a. mineraler og enzymer, der ikke kan kategoriseres som økologiske, og dermed vil det endelige produkter heller ikke kategoriseres som sådan.

Københavns Universitet bemærker, at økologi er vigtigt, men at 50 pct. er en begrænsning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 fremgår, at det tilstræbes, at mindst halvdelen af fondens midler øremærkes til plantebaserede økologiske fødevarer. Det er således ikke et endeligt krav, at fonden skal anvende 50 pct. af midlerne på økologiske projekter. Det er hensigten, at fonden bestræber sig på at opfylde målet, men i konkrete tilfælde kan der ydes

tilsagn til færre økologiske projekter end 50 pct., hvis f.eks. de indkomne ansøgninger herom ikke vurderes at være tilstrækkeligt gode til, at der skal gives tilsagn.

Af lovforslagets § 1, stk. 2, fremgår det, at "mindst halvdelen af fondens midler søges målrettet projekter, der vedrører plantebaserede økologiske fødevarer". Det fremgår herudover af bemærkningerne til § 5, stk. 2, at bestyrelsen for fonden i sine strategier og handlingsplaner nærmere skal afspejle, hvordan den økologiske målsætning tilstræbes opfyldt. Fondens vil anvende den eksisterende forståelse af økologi, bl.a. i overensstemmelse med både de nationale regler og EU-regler. Dette skyldes, at det ikke findes hensigtsmæssigt, at fonden skal anvende en anden forståelse eller definition for økologi, da det vurderes at ville skabe unødvendig forvirring.

3. Sammensætning af fondens bestyrelse

DI Fødevarer foreslår, at der stilles krav om, at et flertal af bestyrelsen, herunder formanden, skal have erfaring fra det private erhvervsliv for at sikre, at fondens bestyrelse har de nødvendige kompetencer ift. formålet med at udvikle sektoren. Danmarks Frie Forskningsfond foreslår, at en repræsentant for et forskningsinstitut bør indgå i bestyrelsen. 3F bemærker, at der bør være ligevægt mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og foreslår derfor, at der udpeges endnu en indstillingsberettiget organisation for arbejdstagere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det bør fremgå, at der er mulighed for genudpegning for én periode for at sikre, at ikke hele bestyrelsen skal udskiftes på en gang.

SEGES Innovation bemærker, at de organisationer, som er tillagt indstillingsretten, er interesseorganisationer, hvilket kan medføre, at der ikke er en tilstrækkelig kompetencesammensætning i bestyrelsen, hvor der mangler repræsentanter fra forsknings- og videninstitutioner.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det af parterne bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 er besluttet, hvilke organisationer der skal være indstillingsberettigede. Det vil være op til disse organisationer, hvem der indstilles til bestyrelsen. Der er valgt en bred kreds af organisationer for at sikre, at den samlede bestyrelse vil have en række forskellige kompetencer, bl.a. inden for produktion, forarbejdning, afsætning mv. Det er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, der udpeger de enkelte bestyrelsesmedlemmer, og der vil blive lagt vægt på de indstilledes kompetencer og faglige viden. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille krav om, at et flertal af bestyrelsens medlemmer skal have erfaring fra det private erhverv eller være fra forskningsinstitutioner. Bestyrelsesmedlemmerne kan også have relevant erfaring fra det offentlige mv. Det er også væsentligt at understrege, at bestyrelsesmedlemmerne ikke skal repræsentere eller fremme særlige forenings- eller organisationsinteresser, men fungere på baggrund af personlige kompetencer.

Det fremgår af den foreslåede § 3, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte de nærmere regler for bestyrelsen, herunder regler for udpegningsperioden. Der vil i en bekendtgørelse blive fastsat regler om, hvor længe bestyrelsens medlemmer udpeges for, og regler om muligheden for genudpegning.

4. Kontrol

DI Fødevarer bemærker, at det virker unødvendigt og uproportionalt, at myndighederne i forbindelse med kontrol af fondens midler skal kunne få adgang til privat ejendom uden

retskendelse. DI Fødevarer opfordrer til, at det overvejes, om mindre indgribende foranstaltninger kan anvendes, og bemærker, at det er problematisk, at lovforslaget ikke forholder sig til risikoen for selvinkriminering.

Danske Advokater bemærker ligeledes, at husundersøgelser uden forudgående retskendelse bør overvejes nøje, og at der bør foretages en proportionalitetsafvejning mellem lokalitetens ukrænkelighed og myndighedernes behov for at gennemføre kontrollen.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der ifølge Justitsministeriets årlige rapport er en stigning i antallet af hjemler, der giver mulighed for husundersøgelser. Herudover bemærkes det, at det er positivt, at retssikkerhedslovens regler om bl.a. varsling skal overholdes, men Landbrug & Fødevarer mener ikke, at den foreslåede § 13 i tilstrækkelig grad skaber forholdsmæssighed.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at adgangen til privat ejendom i forbindelse med kontrol af ydede tilsagn skal gennemføres i overensstemmelse med retssikkerhedslovens regler om bl.a. varsling, høring og retten til ikke at inkriminere sig selv. Det er væsentligt, at det er muligt at føre effektiv kontrol med anvendelsen af offentlige midler, jf. også krav ifm. statsstøtteregler, og derfor er det i lighed med GUDP-projekter vurderet nødvendigt med adgang til at foretage fysisk kontrol af anvendelsen af midlerne.

5. Sekretariatet

DI Fødevarer bemærker, at det er positivt, at fondens sekretariat foreslås beliggende i Landbrugsstyrelsen og er sikret uafhængighed fra erhvervs- og organisationsinteresser. Det er dog også vigtigt, at der ikke bruges unødvendige ressourcer til at opbygge fondsadministrationen, når der er mulighed for at trække på f.eks. GUDP-sekretariatets infrastruktur og ekspertise. DI Fødevarer mener, at der afsættes for mange midler i form af 8 pct. af fondens midler til administrationen, og opfordrer til, at sekretariatet holdes småt, effektivt og fokuseret, så der bruges så få midler som muligt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at 7 mio. kr. til sekretariatet bør være maksimum, og at det vurderes som et meget højt beløb. Landbrug & Fødevarer henstiller til, at der udvises omkostningsbevidsthed, da midlerne tages fra projekter, og at der i administrationen anvendes eksisterende systemer, ansøgningskemaer, skabeloner mv.

SEGES Innovation bemærker ligeledes, at de administrative rammer for sekretariatet bør tage afsæt i eksisterende rammer, som hurtigst muligt bør sendes i høring.

Økologisk Landsforening bemærker, at det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger til § 3, at sekretariatet kan behandle ansøgningsændringer.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at der er afsat de nødvendige midler til administration af fonden og opsætning af de nødvendige systemer. De 7,0 mio. kr. ventes at være et maksimum, og der vil ikke blive overført flere midler til administration end de faktisk afholdte udgifter. Landbrugsstyrelsen udarbejder tilskudsregler i overensstemmelse med de statslige retningslinjer herom. Hertil tilstræbes det, at regler i medfør af loven sendes i høring hurtigst muligt. Det er i lovforslagets bemærkninger til § 3 tilføjet, at bestyrelsens mulighed for at overdrage beslutningskompetence til sekretariatet bl.a. kan være ved behandling af ansøgninger om ændring af projekter. Det vil dog være op til bestyrelsen at afgøre, hvorvidt denne beføjelse overdrages, og om der skal være begrænsninger.

6. Fondens støttemuligheder

Økologisk Landsforening og Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at kompetenceudvikling bør skrives direkte ind i § 2 for at understrege denne støttemulighed. Ligeledes bemærkes det, at kampagner bør skrives ind som en støttemulighed i afsnit 2.1.2.5 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at det bør fremgå af bemærkningerne, at ministerens godkendelse af strategien skal medvirke til at sikre udbredelse af økologi sammen med de øvrige listede formål. Økologisk Landsforening foreslår, at der gøres op med de 1-årige rul, hvor det først er i slutningen af året, at tilsagn ligger fast, da det giver for meget fokus på leverancer og for lidt fokus på effekt.

Fra Økologisk Landsforening og Dansk Vegetarisk Forening foreslås det, at fonden skal kunne yde støtte med 100 pct. GTS, Landbrug & Fødevarer Innovationscenter for Økologisk Landbrug og SEGES Innovation bemærker, at fonden bør kunne anvende EU's statsstøtteregler fuldt ud, og at der ikke bør fastsættes nationale regler, der er strammere end EU's regler. Derudover bemærker GTS, Landbrug & Fødevarer, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og SEGES Innovation, at forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner bør kunne opnå 100 pct. i støtte i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og at der bør være mulighed for en støttesats på 100 pct., især på primær området, herunder gennem medfinansiering fra andre tilskudsordninger. Innovationscenter for Økologisk Landbrug, Landbrug & Fødevarer og SEGES Innovation bemærker ligeledes, at støttesatserne ikke bør variere fra år til år, da ansøgerne ofte planlægger lang tid i forvejen. SEGES Innovation bemærker hertil, at eksemplet på lovforslagets side 22 bør slettes. Plantebranchen og SEGES Innovation bemærker, at der ikke bør være mulighed for ministerielt at begrænse Fonden for Plantebaserede Fødevarers støtte til projekter under fonden, der kan opnå tilskud efter anden lovgivning.

SEGES Innovation bemærker endvidere, at det er væsentligt, at opremsningen på lovforslagets side 23 eksplicit suppleres med "andre offentlige og private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner". SEGES Innovation bemærker endvidere, at det er vigtigt, at der er klare retningslinjer for definitionen af forsknings- og videnformidlingsorganisationer, og der bør henvises til Landbrugsstyrelsens vejledning herom.

Tænketanken Frej bemærker, at det i lovforslagets § 2, der oplister fondens tilskudsmuligheder, ikke fremgår klart, at projekterne skal flytte forbruget og/eller erstatte produktionen fra animalsk til plantebaseret mad.

Danmarks Restauranter og Cafeer bemærker, at fonden bør kunne yde støtte til godkendelsesprocessen for Novel Foods, da det er et område med stort udviklingspotentiale.

Dansk Erhverv, Plantebranchen og Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at ordlyden i § 2 ikke stemmer overens med ordlyden i Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021, og foreslår, at dette ændres, således at fonden efter § 2 kan yde støtte til udviklingsaktiviteter såsom sortsudvikling, dyrkning, forarbejdning, salgsfremme, eksportfremme, uddannelse og vidensformidling.

Københavns Universitet bemærker, at det for at sikre den grønne omstilling er afgørende, at forbrugerne vil købe og spise de nye plantebaserede fødevarer, og at der vil være nye udfordringer med fødevarerikkerhed. Derfor foreslås det, at forbrugertilpasning og fødevarerikkerhed tilføjes til listen over eksempler på forskning og udvikling i den foreslåede § 2.

Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at det er positivt, at der er mulighed for flerårige projekter, dog ønskes bevillingerne endeligt for alle årene, således at bevillingshaver kan planlægge flere år frem. Forbrugerrådet Tænk opfordrer til, at der sættes fokus på netværks- og dialogaktiviteter mellem forbrugere og andre aktører i kæden. Dertil tilskynder Forbrugerrådet Tænk til, at støttemuligheder bør omfatte fødevarer, der indgår i, hvad man i daglig tale kalder 'vegetarisk kost', dvs. inkluderer æg og mejeriprodukter. Sidst gør Forbrugerrådet Tænk opmærksom på, at projekter, hvor der ikke indgår decideret forskning, ikke må prioriteres lavere.

Sammenfattende vedrørende fondens støttemuligheder angår de væsentligste kommentarer det at udnytte statsstøttere reglerne maksimalt, samt hvilke støtteformål fonden skal betone som det væsentligste. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det er intentionen at udnytte EU's statsstøttere regler bedst muligt. Det betyder dog ikke, at der kan gives 100 pct. i støtte til alle støtteformål.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker mht. fokus for fondens støtte, at der i lovforslaget er lagt vægt på, at loven vil give mulighed for at støtte mange forskellige formål til fremme af udviklingen af hele den plantebaserede fødevareresektor, da det er en sektor i udvikling, og at prioriteringer af støtteformål vil blive besluttet af bestyrelsen og udmøntet i strategien.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at det ikke vurderes nødvendigt at skrive kompetenceudvikling ind i § 2, da det netop fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen. Da de i forslaget nævnte støttemuligheder skal være i overensstemmelse med EU-statsstøttere regler, vurderes det mest hensigtsmæssigt at anvende statsstøttere reglernes terminologi.

Det er i bemærkningerne til § 5 tilføjet, at ministerens godkendelse af fondens strategi også skal understøtte de økologiske målsætninger.

I løbet af et år skal ansøgningsrunder annonceres, og der skal fastsættes en frist for ansøgning. Herefter skal bestyrelsen have tid til at vurdere ansøgningerne og træffe afgørelse om tilsagn og afslag. Derudover er det væsentligt at nævne, at finansloven for et givent år først foreligger i slutningen af året, og derfor vil det ikke være muligt for bestyrelsen at yde endeligt tilsagn, før det kommende års finansiering er endeligt på plads.

Da fonden skal overholde EU's statsstøttere regler, er det ikke muligt at fastsætte regler om 100 pct. støtte til alle fondens støttekategorier. Det er udgangspunktet, at fonden skal kunne yde tilskud med de støttesatser, der er fastsat i statsstøttere reglerne, og det er ikke forventningen at støttesatserne vil variere fra år til år. Der er dog hjemmel i lovforslaget til at kunne justere på støttesatserne. Det skyldes, at fonden er en ny ordning, og der derfor skal foretages justering, hvis der vurderes at være behov herfor. Der gøres opmærksom på, at en ændring af støttesatserne kun vil påvirke efterkommende ansøgninger om støtte, og ikke de ansøgere, der allerede har opnået tilsagn om tilskud. Ligeledes er der et behov for muligheden for at fastsætte nærmere regler om tilskud, udbetaling af tilskud og bidrag ydet under anden lovgivning. Landbrugsstyrelsen påser, at der sker tilstrækkelig notifikation af ordningen til Kommissionen.

Fonden kan yde tilskud inden for alle de oplyste områder. Bestyrelsen udarbejder en strategi inden for fondens formål, hvor bestyrelsen identificerer hovedudfordringerne i sektoren samt fondens mål og indsatsområder. Det vurderes derfor, at der ikke er et behov for yderligere at

definere og tydeliggøre, hvilke områder fonden kan yde tilskud til, samt at det er bestyrelsen, der vurderer om forskning og udvikling er væsentligt iht. de identificerede hovedudfordringer.

SEGES Innovations forslag vedrørende "andre offentlige og private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner" i lovforslagets bemærkninger er tilføjet i lovforslagets specielle bemærkninger til lovforslagets § 6. Hertil bemærkes det, at Landbrugsstyrelsen vejledning om definition af en forsknings- og videnformidlingsinstitution udspringer af EU's statsstøtteregler, hvorfor forsknings- og videnformidlingsinstitutioner altid skal leve op til kravene som fastsat i medfør af EU-reglerne.

Lovforslagets § 1 fastsætter fondens formål om at bidrage til udviklingen af sektoren for plantebaserede fødevarer, hvilket f.eks. kan være gennem projekter, der finder erstatninger for animalske produkter. Det vurderes dog, at fonden ikke bør begrænses til denne type projekter. Derudover er det hensigten, at bestyrelsen i fondens strategi og handleplan skal fastlægge retningen for indkaldelse og bedømmelse af projekter. Strategien og handleplanen vil bestyrelsen udarbejde på baggrund af deres faglige viden, og strategi og handlingsplan godkendes af ministeren.

Det vurderes ikke at ligge inden for de områder, som fonden skal kunne yde støtte til, at støtte vurderinger af Novel Food med henblik på tilladelser. Fondens formål er at virke for hele sektorens udvikling, og Novel Food godkendelser vil kun angå den enkelte virksomhed, der modtager støtte til en specifik produktion eller et specifikt produkt.

§ 2 er formuleret med udgangspunkt i Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021, men også ud fra at sikre, at støttemulighederne overholder EU-statsstøtteregler. Derfor er de af EU's kategorier af støttemuligheder under gruppefritagelserne, der bedst flugter med de i aftalen benyttede kategorier, anvendt. I den foreslåede § 2 er eksemplerne sortsudvikling, dyrkning og forarbejdning nævnt som en del af udmøntningen af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021. Det vurderes ikke nødvendigt at nævne yderligere eksempler i selve paragraffen, men eksemplerne er tilføjet bemærkningerne til bestemmelsen.

Reglerne om flerårige tilsagn vil blive udmøntet i bekendtgørelse og følge de almindelige statslige regler vedrørende tilsagn om tilskud til flerårige projekter. Et tilsagn givet til et flerårigt projekt vil blive bogført i det finansår, tilsagnet gives i, og udbetalt over kommende år i henhold til tilsagnet, hvorfor det ikke vil være afhængig af fremtidige bevillingslove.

Forbrugerrådet Tænks spørgsmål om netværksaktiviteter hører ind under § 2 om fondens tilskud til bl.a. videnoverførsel mv. Landbrugsstyrelsen ser ikke en modstrid i, at et måltid kan inkludere fødevarer, som indeholder f.eks. både plantebaserede fødevarer, æg og mejeriprodukter. Forbrugerrådet Tænks anmodning om ikke at prioritere projekter lavere, hvor der ikke indgår decideret forskning, falder ind under bestyrelsens beslutningskompetence.

7. Evaluering af fonden

Økologisk Landsforening bemærker, at det bør fremgå af lovens bemærkninger, at fondens arbejde med at bidrage til den plantebaserede fødevarer sektor evalueres efter to år. Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at der ikke bør ske evaluering af fonden inden for et til to år, samt at der i projektansøgningen skal redegøres for, hvordan projektet bidrager til en reel omstilling.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det næppe vil være muligt at gennemføre en evaluering af fondens arbejde og bidrag til udviklingen af sektoren efter to år.

Det skyldes, at der forventeligt vil være meget få projekter, der er afsluttet efter to år, og det vil derfor være vanskeligt at udlede værdifuld viden om fondens bidrag til sektoren. Reglerne om konkrete og målbare effektmål samt evaluering af Fonden for Plantebaserede Fødevarer udmøntes i en bekendtgørelse.

8. Fondens opbygning

Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Landbrug & Fødevarer bemærker, at der ved overgangsordningen, hvor en del af midlerne udmøntes i 2023, ikke bør fastsættes regler, der forhindrer senere ansøgning hos fonden, hvis projekterne har opnået støtte igennem overgangsordningen. Der henvises til den foreslåede § 10, og det foreslås i stedet, at bestemmelsen fastsætter, at der ikke kan ydes tilskud til projekter, der allerede er påbegyndt, inden ansøgningen om tilskud er indsendt.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug og Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er uklart i § 1, om fonden er målrettet den offentlige forvaltning eller administreres af den offentlige forvaltning, og der stilles forslag om at ændre § 1, så det fremstår tydeligere.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det er et krav efter EU's statsstøtteregler, at der skal være tilskyndelsesvirkning. Det er derfor et krav, at der ikke ydes tilskud til allerede igangværende projekter. Der kan bl.a. henvises til GUDP-lovens § 13, hvorefter der heller ikke kan ydes tilskud til projekter, der er påbegyndt inden ansøgning om tilskud.

Det fremgår af den foreslåede § 1, at Fonden for Plantebaserede Fødevarer oprettes som en tilskudsordning inden for den offentlige forvaltning. Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, er fonden med den foreslåede bestemmelse en del af den offentlige forvaltning og dermed omfattet af offentlighedsloven, forvaltningsloven mv.

9. Fondens strategi og formål

Landbrug & Fødevarer bemærker, at fondens strategi bør følge bestyrelsesperioden, så en ny bestyrelse ikke arver en anden bestyrelses strategi, og at handlingsplanen ikke bør kræves godkendt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Derudover bemærkes det, at den foreslåede § 5, stk. 5, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om fondens strategi, er uklar.

SEGES Innovation bemærker ligeledes, at den foreslåede § 5, stk. 5, er uklar.

Københavns Universitet bemærker, at der er flere parametre i forhold til plantebaserede fødevarer, der er relevante end dem, der er nævnt på lovforslagets side 9. Universitetet foreslår, at fondens formål også kan bidrage til velsmagende fødevarer, der er betalbare og tilgængelige for den almene forbruger.

Forbrugerrådet Tænk henstiller til, at forbrugervinklen inddrages i fondens formål, tilskudsmuligheder mv., da forbrugerdelen af fødevarerækeden og efterspørgslen fra forbruglerledet er afgørende for omstillingen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at det med lovforslaget er foreslået, at bestyrelsen fastlægger det tidsrum, som strategien skal løbe over. Det skyldes, at den plantebaserede fødevarersektor er relativt ny, og det derfor er fundet mest hensigtsmæssigt som udgangspunkt at lade bestyrelsen med den faglige ekspertise fastlægge strategien. Kravet

om godkendelse fra ministeren af både strategien og handleplanener er foreslået for at sikre fondens medvirken til nationale planer og strategier for planter, plantebaseret kost, og den grønne omstilling.

Københavns Universitets forslag er tilføjet i lovforslagets bemærkninger vedrørende beskrivelsen af fondens formål.

Forbrugerrådet Tænks forslag om at inddrage forbrugervinklen er op til den udvalgte bestyrelse at arbejde videre med. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri anser ikke lovforslaget for hindrende ift. et fokus på forbrugerledet.

10. Klage

Dansk Vegetarisk Forening bemærker, at klageadgangen ikke bør begrænses til det retlige spørgsmål.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at klageadgangen begrænses til det retlige spørgsmål, da kompetencen til fagligt at vurdere projekter er tillagt bestyrelsen. Bestyrelsen har endvidere den faglige ekspertise, som vurderes relevant for fondens virke. Der kan bl.a. henvises til GUDP-lovens § 19, stk. 2, hvor lignende begrænsning i klageadgangen kan ses.

11. Etablering

SEGES Innovation bemærker, at det bør uddybes, hvad der forstås ved, at fonden oprettes som en tilskudsordning inden for den offentlige forvaltning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at en "tilskudsordning inden for den offentlige forvaltning" betyder, at fonden vil være omfattet af de offentlige regler, som beskrevet i lovforslagets bemærkninger.

12. Ikrafttrædelse

SEGES Innovation bemærker, at lovforslaget bør træde i kraft hurtigst muligt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at det af hensyn til lovprocessen ikke forventes, at lovforslaget kan træde i kraft før den 1. januar 2023.

13. Ministeriets overvejelser

SEGES Innovation bemærker, at passagen på lovforslagets side 8 vedrørende fondens adskillelse fra landbrugets fonde og GUDP bør slettes, da der ikke er grundlag for at foretage en skelnen mellem tilskudsgiverne.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at passagen indgår i afsnit 2.1.2 vedrørende ministeriets overvejelser om den foreslåede ordning. Da landbrugets fonde samt GUDP udgør eksisterende ordninger, findes det relevant at påpege forskellene, idet de har dannet grundlag for overvejelser om etableringen af den foreslåede ordning.

14. Økonomiske og administrative konsekvenser

SEGES Innovation bemærker, at det har negative konsekvenser for den bæredygtige udvikling i Promilleafgiftsfonden for landbrugets strategiske indsatsområder, når der fjernes 84-85 mio. kr. pr. år frem til 2030, som flyttes til Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at det af parterne bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 er besluttet, at finansieringen af Fonden for Plantebaserede Fødevarer tilvejebringes ved en omprioritering af midler fra Promilleafgiftsfonden for landbrug.